

BORSSZEM JANKÓ

Előfizethetni a Deutsch-féle könyvnyomda és kiadói részvénytársaságnál. Pest, József tér 6-ik szám.
Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.

Repüljfecskeményi Ede.

Az ország primása, helyben hagyva Pianino Liszt pápa által.

Cardinális erénye a szerénység.

Mi magyarok szeretjük őt a legnagyobb külföldi hegedűsökhöz hasonlítani, de ő meg van győződve, hogy Reményit csak Reményihez lehet hasonlítani s ezzel annyira devalválja érdemét, hogy csakugyan szerénynek mondható.

Én nem akarom devalválni érdemét; nem mondok ellent, ha művésznak dicsőítik; csak a maga érdekében kívánám, hogy sokan hallgassák, de nagyon kevesen lássák.

Mert hallásra igen kellemes az ő vonója; de ránézve maga az egész Edus egy nagy vonó, a ki az egész világhoz dörzsölődik, elzengeni a maga dicsőségét.

És ehez kolofonium helyett liszt-tel keni be magát.

Azért nem volt tiszta hangja a vonójának, mikor a Beethoven hangversenyét játszta s megtoldotta a maga három eredeti kadenciájával.

Erre mondta aztán valaki: „Milyen furcsa, hogy a concert **ee**-ben van írva, s a mit Reményi hozzá tesz, az mégis **de**-cadentia?“

Különben a szive jó s tán nincs a hazában senki, és semmi, a kinek s a minnek javára ne játszott volna, kivéve a — művészetet.

A baja az, hogy Lisztet megfordítva utánozza. Liszt prózára ír zenét: ő a zenét prózára fordítja.

Az iskolázott zenészek azt tartják róla, hogy ha egyebet nem, de a magyar nótákat jól játszsza. A cigányok meg azt bámulják benne, hogy milyen „gyinyiri sípen húzssá azs állugrókát“ — hanem a magyarokat nagyon elküsztlerezi.

Az igazság középütt, azaz a középszerűségben fekszik.

A középszerűség, ha szerény: még kellemessé válhatik. Reményinek bizonyára rendkívüli szerénységeért bocsátanak meg azokért, miket a művészet ellen vét.

Milyen nagy művésznak kellene lenni Reményinek, ha arrogans is volna!

B. J.

Fekete Hymnus.

— A fekete tengeri konferenciához. —

Légy üdvöz, fekete szín!
Üdvözlégy háromszorta nekem,
Nagyapja, nagyanyja a többi színeknek
Egy személyben!

Mindenek a feketéből eredtek, —
Mind a mi nagyszerű, szép, gyönyörű,
Mind a mi nagyság, pompa, dicsőség,
Mind a mi büszke, mi ünnepi, díszes,
Az feketénél is feketébb!

Hah!
Ott a tető szédületes ormán
Karsu nyulánk kürtő tetejében
Ott, igen ott feketélle sötétlik...
A kéményseprő!

Ott hol a fecske se jár, a csilárok
Fénye között, sikamós talajon
Fecskeszabásu kecses lebegéssel
Lengedez a bűbáj unokája,
Aetheri grácia magzata, s ő is
Hollónál feketébb...
A frakk!

Áfrika partjain a szerescsen —
Dögre vadaszva a józagu varju —
Éj közepén a kellemes éjjél —
Findsafenekén a gerstliből örlött
Legfinomabb jó mokkai kává —
Nyelveden édteli medveczukor
Csizma fején tündér ragyogásu
Glanzra viruló extra-suvix —
Penna hegyén a gubacslevü tenta —
Diplomatys kebelében a lélek —
Váci utcában a fekete Bernát —
Pikszis ölen meg a fekete burnót
Orraviczán a kőflachi kőszén —
Körmöd alatt a köröm feketéje —
S hah!
Még a pokol fenekén is az ördög —
Mind, mind, mind fekete!

Tenger! Fekete tenger!
Te is fekete vagy, feketébb valamennyinél.
Öntsd együvé a többit: a kéményseprőt,
A frakkot, szerescsent, varjut és éjfeles órát,
A kávé, a medveczukort s az extrasuvixot,
A gubacsos téntát s lelkét a diplomatysnak,
Fekete Bernátot feketés burnóttal, a kőszént
És a körmöd alattiakat s a poklok urát is —
Egybevegyülve
Mefeketülve
Látod e zagyva ragout,
Ámde a fekete tengeren
Ennél is feketébb vízi út
Fut!

Igen, oh igenis!
Bájteli e föld, fekete rajta
Minden!
S hol vége van a feketének,
Még csak ott kezdődik
Isten igazában,
A mi még hátra van . . .
A fekete leves!
Óh!

Lengenádfalvay-Kotlik Zirzabella.

Egy érdem — kőtféle jutalom.

1.) Ime Prim ;

2.) megfoszt koronájától egy királynőt ;

a.) Ime Bismark ;

b.) megfoszt koronájától egy sereg fejedelmet ;

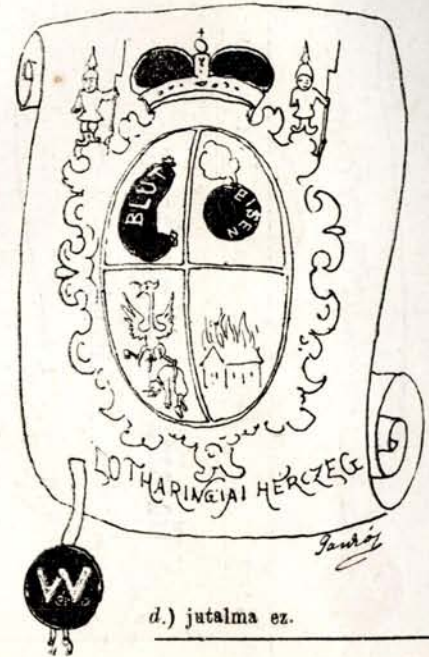
3.) odaadja egy másiknak, és —

4.) jutalma ez.

c.) a sok koronát e gy császárnak fejébe teszi, és —

d.) jutalma ez.

Galamb- és sólyomharcz.

Hősköltemény.

I. Ének.

Moltke burkus gyenerális
 Ül szobában egy maga,
 Az asztalon fekszik Páris,
 (T. i. — abrosza.)
 Ekkor a szobába toppan,
 Egy ulánus — uniformban,
 Szalutéroz s így beszél:

„Baj van hires generál ur,
 A francia rászédett,
 Correspondeál galádul,
 Toursba küldöz levelet,
 S mig mi körül czernéozzuk:
 Magunkat strapaczéozzuk,
 Fejünk fölött pósta jár.“

Ejnye adta! — fujja Moltke,
 S egész Páris fellebben —
 Hisz postázni tiltja ordre,
 Mert ez nincsen tervemben!“
 „Hjah de galamb az a pósta
 Ordrenkat ugy letaposta,
 Ez már plusquam disznóság!“

II. Ének.

Este ültek nagy tanácsban,
 Összegyült sok officzér,
 Fligellájtnant, oberlájtnant,
 Gyalog, tüzér, svalisér,
 S e tanácsból lön Commandó
 Hogy mindjárt mobilizandó
 Német madár-hadsereg.

Dróton ment a pósta rögtön:
 A mi van ragadozó
 Szárnyas állat német földön
 Az mind beállitható,
 Képezni nagy madár-serget,
 Mely galambot légben kerget
 És sületlen megeszen.

Éklerőri szolgálatra
 Darvakból két regement,
 Tisztök: nézni jobbra, balra,
 Galambpósta merre ment,
 Gróf Daru von Kranichsbergen
 Kommendáns leve e sergen:
 Hosszu lábu, s régi vér.

Mert Daru gróf elmondhatja
 S ez nem csekély viritus,
 Hogy családi ősi atyja
 Még a görög Ibykus,
 — Kit oly gyászos sors elére —
 Darvainak volt vezére.
 (Olvasd Daru s nem Darü.)

Szanitécz-kór két batáljon:
 Ezt a varjak képezik.
 Ők, hogy sok bajt ne csináljon —
 Az ellenség tetemít
 Gyászos czerimóniával,
 Károgó szép zsoloszmával
 Hasaikba temetik.

Főfelcser lett Ritter Geyer
 Hires mediczinálráth,
 Nem kérdi, kéz vagy láb fáj-e:
 Meggyógyit, csak nézzen rád,
 Páterekül hollók száuvák,
 Mert egymás szemét nem vájják,
 És eléggé feketék.

Jő a sereg. Garde-kórnak
 A sólyomhad kirukkol.
 Minden legény szálas jó nagy,
 Ki sohasem czurukkol.
 Ugy repül, mint a golyóbis;
 Czelba kit vesz: pax cum vobis!
 Ez aztán a szárny-csapat!

Vezére a jeles hadnak
 Falkenstein von Vogel lett,
 Junkerebbet, hátorabbat
 Soha sólyom nem ellett.
 Adjutantja lön peniglen
 — Tiszta vér tizediziglen —
 Junker Greif von Schwalbenschwanz.

Füzilir-compániának
 Állottak a keselyük,
 Tirallyőri oldott láncznak
 Első sorban van helyük,
 Tarkán pettyes az mundérjok,
 Talluspuha az gallérjok,
 Kár, hogy nincs monoklijuk.

Requirálni esibét, ludat
 Héja-dandárt kötelez,
 Nem harezol, de étet, itat
 S i z e s prédát kerget ez.
 Hol falandó halandót lát,
 Elragadja mint jó prédát,
 S trén-kolonba czepele.

Landvért állitnak az ölyvek,
Teljes két divisió,
A kit ezek megkörtömlnek,
Annak aztán adió!
Kissé kelletlenül jönnek,
Mert honn hagytak sok kis ölyvet
És sok ölyü menyecskét.

Mücsapatot ad a gólya,
Két zászlóalj pionér,
Dicsérettel szólnak róla,
Mert, a mit az uton ér,
Csörével eltakarítja,
Igazitja, kisimitja,
S utat tör a levegőn.

Törzskar, (nem ám General Staff),
Séjje General von Aár,
Vitéz, bátor ő, mint Falstaff,
Bár sűrűn templomba jár.
Olyan terveket kohol ki,
Hogy nem győzi Pjedbolszky
Telegráffal győzelmit.

Hivatalos tudósító
Zsurnaliszta Elster lón,
(Német csupán, de nem zsidó.)
Szörnyű léleke melőn
Tud csörögni, már mint írnya,
Ki olvasta, muszáj sírnya
Az ő bulletinjein.

Ekkép fel ekvipérozva,
Iudul a madár-sereg,
Roppant sok szárnyra oszolva,
Vitézül kergetni meg
Franktiróri galambokat,
Veszedelemes póstájokat
Kravátlistul szedni el.

Sokan voltak, csupa svihák,
Galamb volt csak egynehány.
A levegőt megtisztíták
S így végződött a campagne.
Ne sirasd, galambom, rózsám —
Hadd győzzön a tulnyomó szám —
De eljön a nemezis. —

Mert azóta minden napra
Vágyik Moltke és von Aar
Egy galambra, kis galambra,
Zöld galylyal hogy jöjjön már!
Várva várják, lesve, lesik —
Vérre hó, hó vérre esik
De a galamb, elmarad.

B. J.

Királyutcai levél

Helfy Ignác szerkesztőhöz.

Pest, 6-ik januárisba.

Ó Ignác!

Miér sináltad te
nekem esztet?

Eddig olan böszke
voltam te reád, mer
gundoltam, hoid te,
akár milen pártfer-
fijó, akár milen szer-
kesztü lesz belüled:
aztat az edjet soha
semnem fox elfeledni,
hoid tartozod maga-

dat az üzleti emberek fojtájához.

Hát, Gott über die Welt, mit kül nekem tapasztolnia, mint borátom a Horn Edos mondaná. Miótátul ótaszörköszötöl a „Madjar-Madjar Ojságot“, az illusionbul szött küpönyegemnek az otolsó rangyacskája is lett charpie. Évektül ótátul fogva óvastam a te kurespundenczióidat a kölömphile honi lapokba; prenumeriroztam a „Madjar-madjar“ címő macska-golásra; olvastam a „giardinettót“ is, a mibe van édeskés almát, edj pár kocseberfüget es ed pár lokas módjor-modjorót; halotam tégedet mint szolnok, mint interpellant; beszeltel a madjar-osztrák kiedjezkesdésről, a római pápárul, a franczia-borkos háborórol es vettem észre, hoid te ezekből a dolgokrul nem erted semicse. Azal vigosztolódtam engemet, hoid tolantán érted volomat a buchhaltungból.

Hát jün a te ójesztendüi vezerczik, a kibe hoszonedj sorokon kürsztül szélesre kolopáloed edj buchhalter hosonlotoságot, es arul jüzüdtem meg engimet, hoid a kereskedüi ismereteid álják edj vonalszinen a tübi todomángyóddal.

Tonold meg Náczileben, hoid a hauptbuchba az ój esztendü nem sinálja a geschäftsmann „vastag vonást“ es nem kezdi „ój lapot“, (ha tsak az elütte való folio nintschen tele írva) es az ój évszámot sem nem írja oda nadj számokkal. A hauptbuchba, Náczi-kám, toposztolhotnál, hoid példájol a Capitalcontot tüb esztendüig edj foliön vezetik es hodj a kezdüdü év igen szereny számotschkákba motatkozza magát.

Es arul, hoid a kereskedünek év végivel mi a dolgája, aztit hiszelsz, hoid mán 1-sü januárisba kész van? No halod barátomleben, en nem vadjok a legroszab buchhalter, de edj nagy üzletben tisztára kihozni az év elsü napjára a bilanzot! — Gatt im Himmel, ilen meszire még nem vitte semiphéle kenv — akarom mondani: künzvető.

Hónap regel elköldök neked az órámat.

— Mér? fox kerdezni te.

— Hoid megreparirozd, mer megált; fogom felelnien.

Politikos nem vadj, szerkesztü nem vadj, buchhalter nem vadj — talán vadj ed óramöves.

Amivel vadjok a te fidjelmetes honphi-társch
(Hon-Helfy et Comp.) SPITZIG ICZIG.

Kinek hova kell emlékszobrot állítani ?

(Az országos építőbizottság véleményébe ajánlja Borsszem Jankó.)

Fölfordult világ.

— Fölfordult novella, írta egy fölfordult poéta. —

I.

A városligetben vagyunk.

A vizen még nyoma sincs a jégnek, a főváros korosabbjai tehát vidámul korcsolyáztatnak a sima fölületen.

Prémmeled fődött szánkán egy aetherikus finomságu alakot látunk nyugodni. Arcza rózsza és lilium, nyaka hattyu, termete őzike, lába khinai, keze — nincs is.

Ez Vasgyuró Mátyás, a főváros legünnepeltebb dandyje.

A szánkát egy atletikus alak tolja katonatiszti egyenruhában. Pompás lovagias alak, hat láb magas, telt fekete körszakálu, széles vállu, valódi Herkules.

Ezen alak: Kaláris Bianka kisasszony, a tavali bálok királynője, a főváros hajadonai közt legünnepeltebb szépség s egyszersmind legjobb partie.

Bianka k. a. a mint ritka ügyességgel tolja maga előtt a szánkán Vasgyuró Mátyás urat, folyvást édes dolgokat sugdos a drága tehernek fülébe, melyeket az ifju szende mosolylyal fogad. Így röptülnek végig a sima pályán. Bianka k. a. izmainak női ereje lankadást nem ismer. De a lég hideg kezd lenni. Az alkonyuló nap sötétkék négyszöge vakító fényben kel föl északon a fák közül. A hideg sűrű csöppeket csal Bianka homlokára, úgy hogy kénytelen felöltőjét levetni. Vasgyuró ur is leveszi kalapját s a langyos téli Boreás fuvalmainak engedí át Titus-feje hosszú fürteit.

— A parthoz, Bianka! rebegi Vasgyuró ur, andalító hangon.

S a következő perczben a hölgy izmos karjai az ifju sylphidicus alakját a parton helyezik le.

II.

Vasgyuró Mátyás elegáns boudoirjában ülve finom kézi munkával foglalkozott. Dohányzacskót himzett Bianka k. a. számára. Szép tarka-virágu kostöket, minöböl az bizonyára még nem töltötte meg csibukját.

E perczben az ajtó bezárult. A levélhordó lépett be rajta rózsaszínü levéllel.

Vasgyuró Mátyás gyorsan peccésviaszt ragadott s bepecsételé a levelet, hogy kinyiljék. Azután elolvasá s az alulirotnak nyakába borult.

Mert az alulirotnak nem volt egyéb, mint Bianka k. a. személyesen.

— Ah Bianka! tehát anyád igazán nem akarja nőül venni atyámat?

— Nem! Megátalkodottsága szörnyü dühbe hoz. Én, mint hü leány és te mint szeretö fiu tartozunk szüleinket kellö időben becsületesen kiházásítani s ime ök nem akarják belátni, hogy mi csak javukra törekszünk.

— Ah, a szülék mai nap oly háladatlanok gyermekeik iránt!

— Hozományként 50,000 forintot szántam atyámnak, de anyád még azt is kevesli, ö csak 10 forintot akar elfogadni.

— Mily szerénytelenség! Ma egész éjjel erkölcsi intéseket adtam anyámnak, de mi haszna? Egyik szemén be, másikán kimegy a jó tanács.

Bianka k. a. mély indulatban pödörgeté fekete bajsza szárait s kardjával haragosan csörtetett a boudoir padlóján.

— Kitagadom! kiáltá haragtól kialudt szemekkel. Kitagadom örökségébö! Tölem atyám egy krajczárt sem fog örökölni.

Vasgyuró Mátyás engesztelve simult hölgye herculesi vállaira s szelid kacsóival végigsimogatá annak marczona szakállát.

— Csillapítsd dühödöt, Biankám, lehelé. Az én kedvemért, csillapítsd.

— Nem, nem! kitagadom az engedetlen atyát! kiáltá Bianka.

— Oh Bianka, könyörülj állapotomon! kérlelé Vasgyuró Mihály.

— Állapotodon? kérdé Bianka nagy megdöbbenéssel. Talán. . .

— Igenis, kitaláltad, rebegé az ifju, s arczára a szemérem mély zöldje vonult. Én . . . én érdekes állapotban vagyok.

És Vasgyuró Mátyás a férfélet e leggyöngédebb, legkényesebb vallomása után szégyenkezve rejtegeté arczát Bianka egyenruhájának reddöi közé.

Az ifju pár mámorból merült fel.

III.

Ismét beköszöntött a tél. A lanyhuló légben már fényes fakult leveleket hajtottak a fák. A biborvörös fü gazdag szönyeget képezett az égbolton. Világos zöld báránnyelűk legelésztek rajta hangos bégetéssel. A csi-csergö virágok immár ide s tova röpködtek a galyak közt s illatos madárkák dugdosták ki itt-ott fejcsékéiket a fölengedö föld alól.

Oh tél, mi szép a te nyarad! Az egész természet ébren van és így aluszsza álmait. — — —

A kert közepén egy kivágott fa tövében, hol a sárga árnyék legsűrűbb és legsötétebb, dagadó mohával borított köpadon látjuk ülni Vasgyuró Mátyást. Az ifju még halavány, mert csak tegnap hagyta el a gyermekágyat, de szemei az atyai szeretet egész gyönyörével függ az ártatlan pólyás csecsemön, melyet emlőjén szoptat.

Bianka pedig az anya édes boldogságotól sugárzó arczczal áll mellette s kardjára támaszkodva szemléli a kedves csoportot.

— Hoztam neked valamit, ugymond végre Bianka s egy szekrénykét nyujta át Mátyásnak. Egy pár gyémántos fülbevaló s egy drága karperecz volt tartalma, miket a lábadó férj repesö örömmel fogadott: és szeliden türe, hogy fülébe maga Bianka akassza a függöt

s zárja kezére a karperecset. A kisdéd csecsemő oly okos szemekkel nézte mindezt pápaszemén át és ezüstös szakállát nagyelégülten rezgeté hófehér párnája fölött, midőn egy percze megszűnt a kellémes és tápláló szopással.

Ekkor két gyermek közelgett a párhoz, kiknek boldogságát messziről már régen szemlélek vala. Epen az iskolából jöhettek, mert táskáik még nyakukban voltak.

A két gyermek vajh ki volt? Az egyik, mely fiugyermeknek látszott, Vasgyuró Mátyás édesanyja volt; a leánygyermekben pedig Kaláris Bianka édes atyával van szerencsénk megismerkedni.

A fiú a leány térdre omlottak s egymást kézen fogták.

— Bocsánat, gyermekeink, rebegék, ama boldog látványon megilletődve; egymáséi akarunk lenni.

Bianka és Mátyás örömkialtásba törtek ki.

— Atyám!

— Anyám!

S kezeiket áldva helyezék szüleik fejére s mondák:

— Szeressétek egymást mint mi.

S a csecsemő is kihúzta kezét a pólya alól, megáldva nagyatyját és nagyanyját és mély komolysággal mondá:

— Amen!

APRÓ HIREK.

× **Távirat** jön, hogy Bismarck álmatlanságban szenved. Nevezetes, hogy minél éberebb Trochu, annál álmatlanabb Bismarck.

□ **Közeledés.** Egy mitsem sejtő tisztas öreg aszszonyhoz a zöldségpiacson minap egy kopasz, monoklis ember ráratlanul közlekedett. Midőn távozott, a tisztas öregasszony észrevette, hogy eltűnt zsebkendője.

— **Gyorsposta** Már miféle gyors posta lehet az, — kérdi egy naiv ember — melyet Atkor Imre hajt, mikor csak egy — Borostyáni van befogva?

● **A pályázati darabok** saisonja bekövetkezett. Hogy absolut becsü darab van-e köztük, azt még senki sem tudja; de hogy van egy, a mely absolute nyer, azt Szigligeti tudja.

3 **Felix bárót** a rábizott intézet számos gondjai anynyira szórazokozottá tették, hogy multkor egyik ismerőse azon kérdésre: „Hogy érzi magát?” azt felelte: „E kérdésre nem válaszolhatok azonnal. Engedj meg, hogy előbb Szerdahelyivel beszéljek.”

A belügyministeriumban.

X. *Kérem legyen szives nekem külföldre szóló utlevélet kiállítani.*

Hivatalnok (írja:) *Haja fekete, orra arányos, 29 éves stb. stb. Hát kérem: különös ismertető jele nincsen?*

X. (gondolkozik.) *Nem tudnám — de igen; írja kérem: Nem szerkeszt szépirodalmi lapot.*

Vezérezikk minden ujságból.

Az év elején a népszáslaját lobogtatva minden budapesti közlőny a magyar állam jövőjével, a politikai és társadalmi reformokkal foglalkozik. Ha a közvélemény e gyorspostái által égne küldött minden óhaj teljesülne, a hon boldogulása oly mérvben következne be, hogy panasz és baj hiján még megszűnnék minden magyar ujság. De a valóság kigunyolja a képzelmet, az örök béke helyett a háborut hirdető üstökös ragyog az égen s ki ma még mint boldog apa vagy fiú a családi körben, nem tudja, vajon hónap nem fog-e mint honvéd dideregni a harcmezőn s egy év mulva nem írja-e innen egy külföldi harctéri tudósító pesti naplóját. Magyarország és a nagy világ egyaránt kétes jövőnek mennek elébe, sem szerződésekre, sem ön erejébe nem bízhatik hazánk és a külföld. Mert sejtelmesen vajudik a kelet s ma holnap alig ha nem egy nagy eurpai tragédiát hirdetnek a színházi lapok. Hűségben senki sem bízhatik; a világ egy nagy bazár, hol pénzért vásárolják a szövetéseket, mások megbuktatására s hogy ily körülmények között, mikor a népek pereiben nincs békésen ítélő törvényes arnok, az örök béke merő illuzio, árva Miskának kéne lennie, a ki be nem látja. Ily szempontból olvasva a fővárosi lapokat, bizony elszomorodik a komoly figyelő s csak egy adhat neki vigaszt: ez a

Borsszem Jankó.

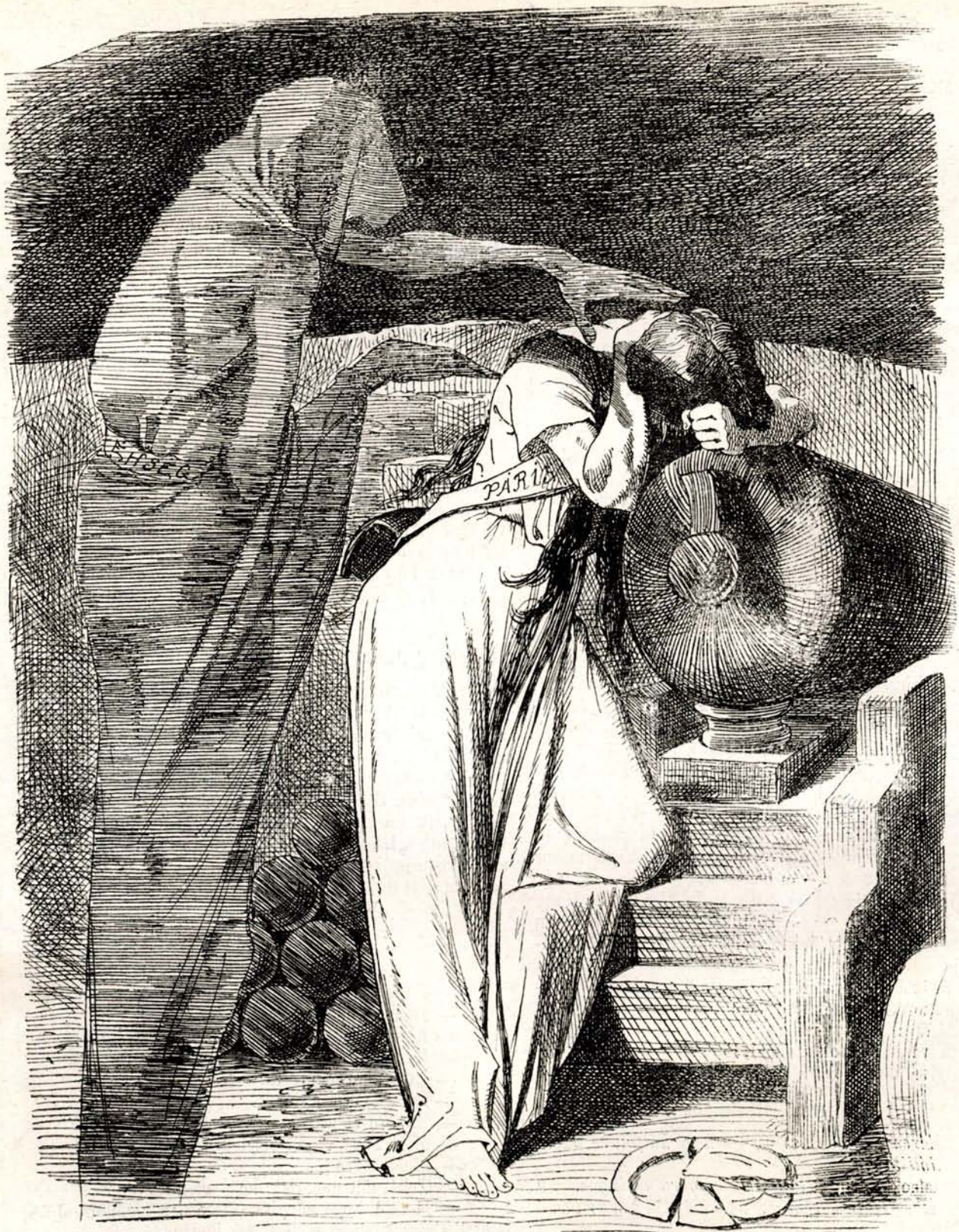
Horatius Antonius Zichy, exgubernator ludorum regalum

nem hiába, hogy megszabadult a színháztól, vissza is nyerte jó humorát. Egy színész (*masculini vagy foemini generis, az mind egy — Zichynek*) hozzá jön panaszkodni a régi intendansnak az uj ellen. Bajos helyzet, kivált, ha az ember oly szelid galambszív, mint a színháznak e volt zsarnoka. Szerencsére Zichy épen Horatius szatiráival foglalkozik s a panaszkodó színészt ennek egy szavával vigasztalta. „Lássa“, ugymond, „az ily gonoszszágnak már az ókorban is voltak áldozatai; lám Horác már 2000 évvel ezelőtt megírta:

„Victima nil miserantis Orci.“

Szerelmi eskü.

- Emma, én imádlak!
- Henrik, én bálványozlak!
- Emma, hogyan szeretsz te engem?
- Henrik, mint a virág a napsugárt.
- Ez nekem nem elég.
- Mint d'Obsa a pénzt.
- Ez sem elég.
- Mint Tisza K. a portefeuillet.
- Mind kevés!
- Tehát mit mondjak, hogy elég legyen?
- Mondd, hogy annyira szeretsz, a mennyire Jókai gyűlöli Csernátonit az előfizetések idején,
- Ennyire nem merek menni. Heinrich, mir graut vor dir!

A NÉMET HADSEREGEK SZÖVETSÉGESE.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: **Osicséri Bors** (2 sas utca 24. sz.)